

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 2014 r.

w sprawie izb zatrzymań

Na podstawie art. 26a ust. 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 568 i 628) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) warunki tworzenia i likwidacji izb zatrzymań;
- 2) warunki, jakim powinny odpowiadać izby zatrzymań;
- 3) skład, uprawnienia i obowiązki obsługi izby zatrzymań;
- 4) organy uprawnione do kontrolowania izb zatrzymań;
- 5) warunki i sposób prowadzenia oraz zasady obiegu, okres przechowywania, sposób archiwizowania lub brakowania ewidencji i dokumentacji dotyczącej osób umieszczonych w izbie zatrzymań, a także formy i wzory tej ewidencji i dokumentacji;
- 6) warunki oraz organizację umieszczania osób w izbie zatrzymań.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie o Żandarmerii Wojskowej - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych;
- 2) ustawie o dyscyplinie wojskowej - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 9 października 2009 r. o dyscyplinie wojskowej (Dz. U. Nr 190, poz. 1474 i z 2012 r. poz. 1529);
- 3) osadzonym - należy przez to rozumieć osobę, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy o Żandarmerii Wojskowej, jeżeli:
 - a) jest zatrzymana na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o Żandarmerii Wojskowej,

- b) jest w stanie nietrzeźwości lub odurzenia, w przypadkach wskazanych w art. 38 ust. 1 ustawy o dyscyplinie wojskowej,
- c) odbywa karę aresztu izolacyjnego, na podstawie art. 88 ust. 1-3 ustawy o dyscyplinie wojskowej,
- d) jest tymczasowo aresztowana lub skazana na podstawie przepisów karnych.

Rozdział 2

Warunki tworzenia i likwidacji izb zatrzymań

§ 3. Izby zatrzymań można tworzyć jako:

- 1) samodzielne izby zatrzymań:
 - a) w jednostkach organizacyjnych Żandarmerii Wojskowej,
 - b) w jednostkach wojskowych poza granicami państwa;
 - 2) wyodrębnione pomieszczenia:
 - a) w jednostkach wojskowych poza granicami państwa,
 - b) na okrętach wojennych
- z uwzględnieniem struktury i rozmieszczenia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 4. 1. Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej występuje do Ministra Obrony Narodowej o utworzenie i likwidację izb zatrzymań:

- 1) w jednostkach organizacyjnych podporządkowanych Komendantowi Głównemu Żandarmerii Wojskowej;
- 2) w jednostkach wojskowych poza granicami państwa oraz na okrętach wojennych podporządkowanych Dowódcy Operacyjnemu Rodzajów Sił Zbrojnych, w uzgodnieniu z Dowódcą Operacyjnym Rodzajów Sił Zbrojnych;
- 3) na okrętach wojennych, w uzgodnieniu z Dowódcą Generalnym Rodzajów Sił Zbrojnych.

2. O utworzeniu i likwidacji izby zatrzymań Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej zawiadamia niezwłocznie właściwych miejscowo: prezesa wojskowego sądu garnizonowego i wojskowego prokuratora garnizonowego.

Rozdział 3

Warunki, jakim powinny odpowiadać izby zatrzymań

§ 5. Samodzielna izba zatrzymań w jednostkach organizacyjnych Żandarmerii Wojskowej powinna być usytuowana, w miarę możliwości, na kondygnacji parterowej budynku.

§ 6. 1. W skład samodzielnej izby zatrzymań stanowiącej odrębną strefę pożarową powinny wchodzić następujące pomieszczenia:

- 1) dla osadzonych, w tym pomieszczenia dla żołnierzy odbywających karę aresztu izolacyjnego;
- 2) dla komendanta i profosów (pokój dyżurnego);
- 3) sanitarne służące do utrzymania higieny osobistej, w tym umywalnie i ubikacje;
- 4) do przygotowywania lub podgrzewania posiłków oraz do zmywania naczyń;
- 5) do przechowywania przedmiotów przyjętych do depozytu, a także ubrań roboczych, pościeli, bielizny czystej i brudnej oraz środków higieny i czystości (magazyn);
- 6) pomieszczenie lekarskie.

2. Jeżeli ze względów technicznych jest niemożliwe wydzielenie wszystkich pomieszczeń wymienionych w ust. 1 pkt 4-6, dopuszcza się ich lokalizację poza izbą zatrzymań, jednak na terenie tej samej jednostki wojskowej, z tym że przedmioty przyjęte do depozytu przechowuje się w izbie zatrzymań w pokoju dyżurnego.

3. W samodzielnej izbie zatrzymań nie jest konieczne wydzielenie pomieszczenia:

- 1) lekarskiego - w przypadku funkcjonowania ambulatorium na terenie jednostki wojskowej lub kompleksu obiektów wojskowych, na których terenie znajduje się izba zatrzymań;
- 2) do przygotowywania lub podgrzewania posiłków oraz do zmywania naczyń - w przypadku dowozu gotowych posiłków w naczyniach jednorazowych.

4. Jeżeli dla prawidłowego funkcjonowania samodzielnej izby zatrzymań konieczne jest utworzenie również innych pomieszczeń niż określone w ust. 1, decyzję w tym zakresie podejmuje organ wojskowy, o którym mowa w § 4 ust. 1.

5. Szczegółowe wyposażenie pomieszczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 4-6, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 7. 1. Na potrzeby związane z wykonywaniem kary dyscyplinarnej aresztu izolacyjnego w samodzielnych izbach zatrzymań, oprócz pomieszczenia dla żołnierzy odbywających karę

dyscyplinarną aresztu izolacyjnego, wydziela się również w miarę możliwości pokój odwiedzin.

2. Pokój odwiedzin jest wyposażony w stolik i taborety przymocowane trwale do podłogi.

§ 8. 1. Pomieszczenia dla osadzonych są wykonywane z materiałów niepalnych i powinny mieć:

- 1) powierzchnię przypadającą na jednego osadzonego nie mniejszą niż 3 m²;
- 2) podłogę trwałą i zmywalną, trudno zapalną, odporną na działanie wilgoci oraz preparatów czyszcząco-dezynfekujących;
- 3) okna uchylne, których stosunek powierzchni, liczonej w świetle ościeżnic, do powierzchni podłogi powinien wynosić co najmniej 1:8, z zainstalowaną na zewnątrz kratą z prętów lub płaskowników stalowych, a od wewnątrz z siatką stalową; w przypadku zastosowania klimatyzacji pomieszczeń oraz okien nieotwieralnych o konstrukcji antywłamaniowej dopuszcza się odstąpienie od instalowania wewnątrz siatki stalowej;
- 4) wentylację i odpowiednią do pory roku temperaturę według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych, a także oświetlenie, którego wyłączniki są zlokalizowane poza pomieszczeniem, odpowiednie do czytania i pisania;
- 5) prycze jednoosobowe lub materace wolno leżące pokryte tkaniną zmywalną, szafki na rzeczy osobiste oraz stoły, taborety lub ławy bez ostrych krawędzi, przymocowane do podłogi lub ściany;
- 6) przyciski do wzywania obsługi pomieszczenia zainstalowane pod bezpiecznym napięciem elektrycznym;
- 7) drzwi o wzmocnionej konstrukcji z dwiema zasuwami i zamkiem mechanicznym oraz łańcuchem zabezpieczającym, otwierane na zewnątrz, wyposażone w wizjer zapewniający odpowiednią widoczność, zabezpieczony od strony pomieszczenia szkłem hartowanym, a z drugiej strony ruchomą zasłoną.

2. Drzwi wejściowe do pomieszczeń dla osadzonych powinny być wyposażone w drzwiczki służące do podawania posiłków oraz do zakładania kajdanek osobom w nich umieszczonym.

3. Drzwiczki, o których mowa w ust. 2, powinny być wyposażone w zabezpieczenia uniemożliwiające ich otwarcie od wewnątrz pomieszczenia.

4. Drzwi wejściowe oraz okna w pomieszczeniach dla osadzonych powinny być wyposażone w urządzenia sygnalizujące ich otwarcie.

§ 9. Samodzielna izba zatrzymań powinna być wyposażona w urządzenie do badania i rejestracji zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu, w testy do wykrywania środków odurzających w organizmie osadzonego oraz w podstawowy sprzęt medyczny do udzielania pierwszej pomocy i w szafkę na leki, której zawartość określa komendant izby zatrzymań po uzgodnieniu z lekarzem obsługującym izbę.

§ 10. Samodzielna izba zatrzymań w jednostkach wojskowych poza granicami państwa powinna być usytuowana, w miarę możliwości, na kondygnacji parterowej budynku.

§ 11. 1. Wyodrębnione pomieszczenie izby zatrzymań w jednostce wojskowej poza granicami państwa można usytuować w składanych kontenerach mieszkalnych, jeżeli ma ono:

- 1) oświetlenie naturalne oraz zabezpieczone oświetlenie sztuczne;
- 2) ogrzewanie za pomocą zewnętrznego urządzenia grzewczego;
- 3) klimatyzator odpowiednio zabezpieczony przed dostępem osadzonych;
- 4) materace leżące pokryte tkaniną zmywalną oraz szafki na rzeczy osobiste i stół, taborety lub ławę bez ostrych krawędzi, jeżeli są przymocowane do podłogi lub ściany;
- 5) drzwi wejściowe wyposażone w sposób, o którym mowa w § 8 ust. 1 pkt 7 i ust. 2 i 3;
- 6) przycisk do wzywania obsługi izby zatrzymań zainstalowany pod bezpiecznym napięciem elektrycznym.

2. Jeżeli warunki, o których mowa w ust. 1, nie zostaną spełnione, dopuszcza się sprawowanie w pomieszczeniu dla osadzonych bezpośredniego nadzoru nad osadzonym przez profosa izby zatrzymań.

§ 12. 1. Wyodrębnione pomieszczenia izby zatrzymań usytuowane na okrętach wojennych składają się wyłącznie z pomieszczenia dla osadzonych.

2. Osadzony na okręcie wojennym korzysta z urządzeń okrętowych w zakresie opieki medycznej, przygotowywania posiłków oraz zapewnienia warunków sanitarnych. Zdeponowane przedmioty osobiste osadzonego przechowuje się w pokoju dyżurnego.

3. Wyodrębnione pomieszczenia izby zatrzymań usytuowane na okrętach wojennych powinny odpowiadać kryteriom określonym dla innych pomieszczeń mieszkalnych załogi, a ponadto powinny mieć:

- 1) powierzchnię przypadającą na jednego osadzonego nie mniejszą niż powierzchnia przypadająca na jednego członka załogi w pomieszczeniach mieszkalnych danego typu okrętu;
- 2) pokrycie podłogi trwałe, zmywalne;
- 3) oświetlenie elektryczne odpowiednie do czytania i pisania;
- 4) klosze opraw świetlnych oświetlenia awaryjnego i nocnego wykonane z tworzyw nietłukących się;
- 5) przyciski sygnalizacji alarmowej i przyciski do wzywania obsługi izby zatrzymań;
- 6) drzwi pomieszczenia dla zatrzymanych zgodne z przepisami okrętowymi dla pomieszczeń mieszkalnych, o wzmocnionej konstrukcji, z wizjerem stożkowym na wysokości 1,5 m, zabezpieczonym od strony pomieszczenia szkłem hartowanym, a z drugiej strony ruchomą zasłoną, z atestowanym zamkiem i łańcuchem zabezpieczającym, wyposażone w sygnalizację alarmującą o próbie manipulowania przy zamku i włączniku awaryjnym, jeżeli jest w nich taki włącznik;
- 7) standardowe koje okrętowe, szafki na rzeczy osobiste i blaty biurowe przymocowane trwale do podłogi lub ściany.

§ 13. 1. Pokój dyżurnego powinien być wyposażony w środki łączności umożliwiające połączenie z oficerem dyżurnym jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej lub jednostki wojskowej albo z oficerem dyżurnym okrętu wojennego.

2. Izba zatrzymań może być wyposażona w urządzenia monitorujące, działające w systemie całodobowym, oraz w inne urządzenia techniczne zwiększające poziom bezpieczeństwa osadzonych i obsługi. Centrala tego systemu może się znajdować w pokoju dyżurnego lub u oficera dyżurnego jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej lub jednostki wojskowej albo u oficera dyżurnego okrętu wojennego.

§ 14. Pomieszczenie do przygotowywania lub podgrzewania posiłków oraz zmywania naczyń powinno spełniać warunki sanitarne i być wyposażone zgodnie z przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa żywności i żywienia oraz higieny środków spożywczych.

§ 15. Magazyn musi mieć wyodrębnione części przeznaczone na:

- 1) rzeczy osobiste osadzonych;
- 2) rzeczy osobiste osadzonych chorych zakaźnie;
- 3) czystą bieliznę pościelową;
- 4) brudną bieliznę pościelową;

5) przedmioty przyjęte do depozytu.

§ 16. 1. Pomieszczenia sanitarne służące do utrzymania higieny osobistej muszą być ogrzewane, oświetlone, wentylowane oraz wyposażone w odpowiednie urządzenia zgodnie z przepisami dotyczącymi pomieszczeń sanitarnohigienicznych w budynkach zamieszkania zbiorowego.

2. Instalację dostarczającą wodę do pomieszczeń sanitarnych, o których mowa w ust. 1, wyposaża się w urządzenie umożliwiające regulację temperatury i strumienia wody, które powinno być zabezpieczone przed dostępem osadzonych.

3. Drzwi w pomieszczeniach, o których mowa w ust. 1, wyposaża się w szybę z nietłukącego się szkła lub w zwykłą szybę zabezpieczoną obustronnie siatką stalową lub powłoką uniemożliwiającą jej rozbicie oraz w zasuwę otwieraną również z zewnątrz.

§ 17. 1. Izby zatrzymań wyposaża się w instalację alarmową sygnalizującą oficerowi dyżurnemu jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej lub jednostki wojskowej albo oficerowi dyżurnemu okrętu wojennego o zagrożeniu życia i zdrowia osób przebywających w pomieszczeniu.

2. W skład instalacji alarmowej wchodzi punkty alarmowe umieszczone:

- 1) na ścianach korytarzy przy drzwiach do pomieszczenia dla osadzonych;
- 2) w pokoju dyżurnego;
- 3) w magazynie.

3. W skład instalacji alarmowej mogą wchodzić również przenośne urządzenia alarmowe uruchamiane przez obsługę izby zatrzymań.

§ 18. 1. Pomieszczenia, w których przebywają osadzeni, podlegają stałej kontroli przez obsługę izby zatrzymań.

2. W celu poprawy bezpieczeństwa osadzonych oraz obsługi izby zatrzymań w pomieszczeniach izby można zainstalować system telewizji wewnętrznej służący do kontroli, o której mowa w ust. 1, oraz do kontroli przebiegu przyjmowania osób do izby zatrzymań i zwalniania z niej.

§ 19. 1. W pomieszczeniu osadzonego oraz w pokoju dyżurnego znajduje się dokument określający porządek dnia.

2. W pokoju dyżurnego znajdują się również następujące dokumenty: ustawa o Żandarmerii Wojskowej, przepisy wykonawcze do niej oraz zbiór wojskowych przepisów dyscyplinarnych.

Rozdział 4

Warunki oraz organizacja umieszczania osób w izbie zatrzymań

§ 20. Podstawę do umieszczenia w izbie zatrzymań:

- 1) osoby zatrzymanej na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o Żandarmerii Wojskowej stanowi - protokół zatrzymania i zaświadczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań zdrowotnych do osadzenia;
- 2) żołnierza osadzanego na podstawie art. 38 ust. 1 ustawy o dyscyplinie wojskowej stanowią:
 - a) postanowienie wydane w tej sprawie,
 - b) protokół badania potwierdzający, że żołnierz znajduje się w stanie wymagającym osadzenia,
 - c) zaświadczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań zdrowotnych do osadzenia;
- 3) żołnierza osadzanego na podstawie art. 88 ust. 1-3 ustawy o dyscyplinie wojskowej stanowią:
 - a) odpis prawomocnego orzeczenia właściwego sądu wojskowego o ukaraniu i zarządzenie wykonania kary dyscyplinarnej aresztu izolacyjnego,
 - b) zaświadczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań zdrowotnych do odbycia przez żołnierza kary dyscyplinarnej aresztu izolacyjnego, wydane nie wcześniej niż dwadzieścia cztery godziny przed terminem stawienia się żołnierza do aresztu;
- 4) osoby tymczasowo aresztowanej lub skazanej na podstawie przepisów karnych - stanowią dokumenty konwojowania przedstawione przez żołnierzy lub funkcjonariuszy konwojujących te osoby.

§ 21. Przyjęcie osadzanego do izby zatrzymań następuje po:

- 1) sprawdzeniu dokumentów stanowiących podstawę do umieszczenia go w izbie zatrzymań;
- 2) ustaleniu jego tożsamości;
- 3) przeprowadzeniu jego kontroli osobistej;
- 4) złożeniu przez niego przedmiotów podlegających przekazaniu do depozytu.

§ 22. 1. Do izby zatrzymań osadzanego przyjmuje komendant izby zatrzymań lub upoważniony przez niego profos oraz żołnierz, o którym mowa w § 28 ust. 2.

2. Można odmówić przyjęcia do izby zatrzymań, jeżeli brak:

- 1) dokumentów stanowiących podstawę do umieszczenia w izbie zatrzymań albo są one uszkodzone w stopniu uniemożliwiającym zapoznanie się z ich treścią;
- 2) dokumentu, na którego podstawie ustala się tożsamość osadzanego, albo jeżeli istnieją uzasadnione wątpliwości co do jego tożsamości wynikające z:
 - a) uszkodzenia tego dokumentu,
 - b) niezgodności między dokumentami a informacjami uzyskanymi od osadzanego lub od konwoju,
 - c) braku możliwości potwierdzenia tożsamości osadzanego.

3. Odmawia się przyjęcia osadzanego do izby zatrzymań, jeżeli:

- 1) badanie lekarskie wykazało przeciwwskazania zdrowotne do osadzenia go w izbie zatrzymań lub stan jego zdrowia wymaga udzielenia pomocy medycznej, której w danym obiekcie nie można udzielić;
- 2) brak wolnych miejsc.

4. Przepisu ust. 2 pkt 2 nie stosuje się, jeżeli do izby zatrzymań zostanie przekazane pismo dowódcy jednostki wojskowej lub organu ochrony porządku prawnego albo wymiaru sprawiedliwości stwierdzające tożsamość osadzanego, a w przypadku gdy osadzany nie ma dokumentów stanowiących podstawę do umieszczenia go w izbie zatrzymań - także aktualna fotografia osadzanego.

§ 23. 1. Przy przyjęciu do izby zatrzymań osadzany jest obowiązany przekazać do depozytu:

- 1) dokumenty osobiste;
- 2) urządzenia elektroniczne i elektrotechniczne, w szczególności telekomunikacyjne oraz służące do rejestrowania lub odtwarzania informacji;
- 3) przedmioty, których posiadanie jest niedozwolone ze względu na bezpieczeństwo, w szczególności: broń, amunicję, brzytwy, żyłki, sztucce metalowe, narzędzia do cięcia metalu, środki służące do obezwładniania, pasy, paski, środki odurzające, substancje psychotropowe lub środki zastępcze oraz alkohol;
- 4) przedmioty wartościowe;
- 5) inne posiadane przedmioty, chyba że ich posiadanie nie będzie stanowić zagrożenia dla osadzonego lub innych osób.

2. Osadzanego należy pouczyć, że może przekazać do depozytu pieniądze.

3. Wykaz dokumentów, pieniędzy, przedmiotów wartościowych oraz innych przedmiotów, o których mowa w ust. 1, wpisuje się do książki ewidencji osób i depozytu osadzonych w izbie zatrzymań, której wzór określa załącznik nr 2 do rozporządzenia, określając cechy charakterystyczne tych dokumentów i przedmiotów lub kwotę pieniędzy.

4. Wykaz rzeczy przyjętych do depozytu podpisują osoba je przyjmująca oraz osadzany. Jeżeli kontakt z osadzonym jest niemożliwy lub znacznie utrudniony, przyjmuje się przedmioty, o których mowa w ust. 1, w obecności osoby przybranej, która również podpisuje wykaz.

5. Przy deponowaniu przedmiotów posiadanych przez osadzanego w pierwszej kolejności bierze się pod uwagę względy bezpieczeństwa.

§ 24. 1. Dane osobowe osadzonego, datę i godzinę oraz podstawę do jego przyjęcia do izby zatrzymań, datę i godzinę oraz podstawę do jego zwolnienia z tej izby, przyjęcie do depozytu i zwrot z depozytu jego rzeczy odnotowuje się w książce ewidencji osób i depozytu osadzonych w izbie zatrzymań.

2. Komendant lub profos izby zatrzymań zawiadamia niezwłocznie dowódcę jednostki wojskowej albo kierownika instytucji cywilnej, w której osadzony pełnił czynną służbę wojskową przed osadzeniem, oraz właściwy wojskowy sąd garnizonowy o przyjęciu osadzonego do izby zatrzymań, o odmowie przyjęcia i o zwolnieniu z niej, a w przypadku osoby cywilnej - wskazaną przez niego osobę, podając datę i godzinę przyjęcia do izby zatrzymań lub zwolnienia z niej.

§ 25. 1. Osadzonemu w izbie zatrzymań wydaje się środki higieny w ilości niezbędnej do utrzymania higieny osobistej i czystości pomieszczeń, w których przebywa.

2. Ze względów higieny i bezpieczeństwa osadzonemu wydaje się ubranie robocze.

§ 26. 1. Osoby zatrzymane na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o Żandarmerii Wojskowej oraz żołnierzy osadzonych na podstawie art. 38 ust. 1 ustawy o dyscyplinie wojskowej umieszcza się w pomieszczeniu jednoosobowym.

2. Żołnierzy osadzonych na podstawie art. 88 ust. 1-3 ustawy o dyscyplinie wojskowej oraz osoby tymczasowo aresztowane lub skazane na podstawie przepisów karnych umieszcza się w pomieszczeniu jednoosobowym albo wieloosobowym, z zastrzeżeniem ust. 3-5.

3. W jednym pomieszczeniu umieszcza się osadzonych pełniących służbę wojskową tego samego rodzaju, z tych samych korpusów kadry zawodowej oraz tej samej płci.

4. W jednym pomieszczeniu nie umieszcza się żołnierzy i osób cywilnych.

5. Osadzonego należy umieścić w pomieszczeniu jednoosobowym albo wieloosobowym, gdy to wynika z zaleceń lekarza lub psychologa.

§ 27. 1. Przy przyjęciu do izby zatrzymań oraz w razie potrzeby uzasadnionej wyłącznie względami bezpieczeństwa w izbie zatrzymań osadzony podlega w każdym czasie kontroli osobistej. Kontroli podlegają w szczególności odzież, bielizna i obuwie osadzonego oraz pomieszczenie, w którym stale lub czasowo przebywa, a także przedmioty dostarczone mu przez inną osobę lub przekazywane przez niego innym osobom, z wyjątkiem korespondencji.

2. Paczki otrzymane przez osadzonego podlegają kontroli w jego obecności. W paczkach nie mogą być dostarczane artykuły, których sprawdzenie jest niemożliwe bez naruszenia w istotny sposób ich substancji, oraz artykuły w opakowaniach utrudniających kontrolę ich zawartości.

3. Treść korespondencji osadzonego nie podlega kontroli.

4. Kontrolę osobistą przeprowadza się z poszanowaniem godności i praw człowieka, w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osadzonego. Kontroli osobistej dokonuje żołnierz tej samej płci, w pomieszczeniu niedostępnym w czasie kontroli dla osób postronnych.

5. Przedmioty podlegające zdeponowaniu znalezione w czasie kontroli osadzonego są przekazywane do depozytu i ewidencjonowane.

Rozdział 5

Skład, uprawnienia i obowiązki obsługi izby zatrzymań

§ 28. 1. Obsługę samodzielnej izby zatrzymań stanowią komendant i profosi izby zatrzymań.

2. Obsługa izby zatrzymań może być uzupełniana przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej zajmujących inne stanowiska służbowe, posiadających uprawnienia do obsługi izby zatrzymań.

3. Obsługę izby zatrzymań tworzonej na terenie jednostki wojskowej poza granicami państwa wyznacza Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej na okres zmiany danego kontyngentu.

4. Obsługę izby zatrzymań tworzonej na okręcie wojennym wyznacza dowódca tego okrętu.

§ 29. 1. Obsługa izby zatrzymań sprawuje nadzór nad osadzonymi w izbie zatrzymań.

2. Obsługa izby zatrzymań ma obowiązek podejmowania działań niezbędnych w celu zapewnienia bezpieczeństwa osobistego osadzonych.

3. Izba zatrzymań jest ochraniająca przez wojskowe organy porządkowe lub inne organy ochrony określone w odrębnych przepisach.

§ 30. Komendant izby zatrzymań ustala porządek dnia obowiązujący w izbie zatrzymań.

§ 31. Obsługa izby zatrzymań sporządza stosowne adnotacje dotyczące czynności określonych w rozporządzeniu, dokonanych wobec osadzonych, w książce meldunków żołnierzy pełniących służbę, której wzór określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 32. 1. Obsługa izby zatrzymań niezwłocznie zawiadamia:

- 1) komendanta właściwej terytorialnie jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej lub prokuratora wojskowego o każdym przypadku popełnienia przez osadzonego przestępstwa lub wykroczenia;
- 2) dowódcę jednostki wojskowej, w której żołnierz pełnił służbę wojskową przed osadzeniem, o każdym przypadku popełnienia przez tego żołnierza przestępstwa, wykroczenia lub przewinienia dyscyplinarnego.

2. Obsługa izby zatrzymań niezwłocznie zawiadamia komendanta właściwej terytorialnie jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, wojskowy organ porządkowy albo oficera dyżurnego okrętu wojennego, jeżeli stwierdzono, że:

- 1) osadzony ma:
 - a) obrażenia ciała powstałe z przyczyn innych niż naturalne,
 - b) narzędzia lub inne przedmioty, co do których może zachodzić uzasadnione przypuszczenie, że służyły lub mogły być przeznaczone do popełnienia czynu zabronionego albo pochodzą z popełnienia takiego czynu;
- 2) powstały inne okoliczności uzasadniające przypuszczenie, że popełniono czyn zabroniony.

3. Jeżeli stwierdzono zgon osadzonego, obsługa izby zatrzymań niezwłocznie zawiadamia:

- 1) lekarza;
- 2) komendanta właściwej terytorialnie jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej i prokuratora wojskowego;
- 3) odpowiednio dowódcę jednostki wojskowej lub dowódcę okrętu wojennego, w których żołnierz pełnił służbę wojskową przed osadzeniem.

§ 33. 1. Osadzonemu należy zapewnić pomoc lekarską, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że znajduje się on w stanie zagrażającym życiu lub zdrowiu, a w szczególności wtedy gdy:

- 1) ma widoczne obrażenia ciała lub stracił przytomność;
- 2) oświadczył, że cierpi na schorzenia wymagające stałego lub okresowego leczenia;
- 3) z posiadanych informacji wynika, że może być chory zakaźnie.

2. Jeżeli stwierdza się lub podejrzewa się u osadzonego istotne zakłócenia funkcji zdrowotnych organizmu, natychmiast powiadamia się właściwe służby ratowniczo-medyczne.

§ 34. 1. W przypadku złożenia przez osadzonego skargi lub wniosku związanego z osadzeniem lub działalnością izby zatrzymań, komendant tej izby przedstawia je niezwłocznie swojemu przełożonemu, informując go o terminie zwolnienia osadzonego z izby zatrzymań. Inne skargi i wnioski przesyła organom wskazanym przez ukaranego.

2. Organ właściwy do załatwienia skargi lub wniosku, o których mowa w ust. 1, powiadamia osadzonego, za pośrednictwem komendanta izby zatrzymań, o sposobie ich załatwienia, w terminie nie dłuższym niż trzy dni od dnia ich otrzymania, a jeżeli osadzony został już zwolniony z tej izby - za pośrednictwem przełożonego żołnierza, w terminie określonym w odrębnych przepisach.

3. Skargi i wnioski, o których mowa w ust. 1, oraz sposób ich załatwienia są ewidencjonowane w książce skarg i wniosków znajdującej się w izbie zatrzymań i prowadzonej przez komendanta lub profosa tej izby.

Rozdział 6

Organy uprawnione do kontrolowania izb zatrzymań

§ 35. 1. Prawo do kontrolowania izby zatrzymań mają:

- 1) komendant jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, któremu podlega izba zatrzymań, bezpośredni przełożony komendanta izby zatrzymań oraz oficer dyżurny tej jednostki i jego pomocnik;
- 2) żołnierze Żandarmerii Wojskowej upoważnieni przez Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej;
- 3) dowódca jednostki wojskowej poza granicami państwa oraz osoby upoważnione przez niego na piśmie, zastępcy tego dowódcy, a także oficer dyżurny tej jednostki i jego pomocnik;

- 4) dowódca okrętu wojennego i jego zastępca, a także oficer dyżurny okrętu;
- 5) sędziowie penitencjarni i prokuratorzy wojskowi na podstawie legitymacji służbowej.

2. Prawo do kontrolowania izby zatrzymań mają również przełożeni osób, o których mowa w ust. 1, oraz osoby upoważnione przez nich na piśmie.

3. Komendant jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, któremu podlega izba zatrzymań, jest obowiązany kontrolować tę izbę co najmniej raz na kwartał.

§ 36. 1. Kontroli podlegają:

- 1) pomieszczenia izby zatrzymań;
- 2) dokumentacja znajdująca się w izbie zatrzymań;
- 3) zasady postępowania z osadzonymi.

2. Kontrola może być przeprowadzona z inicjatywy uprawnionego organu lub na wniosek innych uprawnionych organów, w szczególności właściwej wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury i sądów wojskowych.

3. Osoby przeprowadzające kontrolę izby zatrzymań odnotowują ten fakt w książce meldunków żołnierzy pełniących służbę oraz mogą sporządzić protokół z tych czynności.

§ 37. Osobom uprawnionym do kontroli izby zatrzymań obsługa izby zatrzymań niezwłocznie umożliwia jej przeprowadzenie, w tym rozmowę z osadzonymi bez udziału innych osób, wgląd w dokumentację i lustrację wszystkich pomieszczeń izby.

§ 38. Tryb kontrolowania przez sędziów wojskowych i prokuratorów wojskowych wykonywania kary dyscyplinarnej aresztu izolacyjnego określają odrębne przepisy.

Rozdział 7

Dokumentacja i ewidencja izb zatrzymań

§ 39. 1. Dokumentację izby zatrzymań stanowią dokumenty, które:

- 1) są podstawą do umieszczenia osadzonego w izbie zatrzymań oraz do zwolnienia z niej;
- 2) określają funkcjonowanie i organizację izby zatrzymań.

2. Ewidencję izby zatrzymań stanowią:

- 1) książka ewidencji osób i depozytu osadzonych w izbie zatrzymań;
- 2) książka meldunków żołnierzy pełniących służbę.

§ 40. Dokumentację i ewidencję izby zatrzymań przechowuje się i brakuje w jednostce organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, której podlega izba zatrzymań, zgodnie z przepisami

w sprawie zasad i trybu postępowania z materiałami archiwalnymi i inną dokumentacją w resorcie obrony narodowej.

§ 41. 1. Dokumentację i ewidencję izby zatrzymań prowadzi się w sposób umożliwiający dokonywanie okresowych ocen oraz zestawień, z uwzględnieniem obowiązujących w resorcie obrony narodowej zasad i sposobu meldowania i sprawozdawczości.

2. Informacje i dane objęte ewidencją dokumentacji izby zatrzymań przekazuje się w postaci meldunków i sprawozdań, w tym również z użyciem informatycznych nośników danych lub w drodze teletransmisji w formie dokumentów elektronicznych.

Rozdział 8

Przepisy szczególne i końcowe

§ 42. W zakresie nieuregulowanym w rozporządzeniu, a dotyczącym sposobu postępowania z żołnierzami osadzonymi na podstawie przepisów o dyscyplinie wojskowej oraz wykonującymi karę aresztu izolacyjnego stosuje się odpowiednio przepisy o dyscyplinarnych środkach zapobiegawczych oraz wykonywaniu kar i środków dyscyplinarnych.

§ 43. 1. W warunkach pełnienia czynnej służby wojskowej po ogłoszeniu mobilizacji, w stanach nadzwyczajnych, w czasie wojny, a także podczas wykonywania zadań służbowych w strefie działań wojennych oraz w przypadku użycia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa, jak również udziału w akcjach humanitarnych, poszukiwawczych lub ratowniczych, można odstąpić od:

- 1) stosowania przepisów określonych w rozdziale 3;
- 2) wykonywania czynności ewidencyjnych i sporządzania dokumentów, jeżeli jest to niemożliwe lub szczególnie utrudnione.

2. Po ustaniu warunków i okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, powinno się wykonać, w miarę możliwości, czynności ewidencyjne oraz sporządzić lub uzupełnić dokumentację izby zatrzymań zgodnie z przepisami rozporządzenia.

3. W warunkach, o których mowa w ust. 1, zapewnia się poszanowanie godności człowieka i jego humanitarne traktowanie.

§ 44. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia¹⁾.

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

¹⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Obrony Narodowej z dnia 11 marca 2010 r. w sprawie izb zatrzymań (Dz. U. Nr 63, poz. 394, z późn. zm.), które utraciło moc z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628, z późn. zm.).

WYPOSAŻENIE IZBY ZATRZYMAŃ

1. Pokój dyżurnego (pomieszczenie dla komendanta i profosów) powinien być wyposażony w:

- 1) instrukcję obsługi izby zatrzymań;
- 2) instrukcję ochrony przeciwpożarowej w izbie zatrzymań;
- 3) plan rozmieszczenia pomieszczeń izby zatrzymań;
- 4) książkę ewidencji osób i depozytu osadzonych w izbie zatrzymań;
- 5) schemat ewakuacji izby zatrzymań;
- 6) teczkę do przechowywania dokumentów stanowiących podstawę do umieszczenia osób w izbie zatrzymań lub zwolnienia z niej;
- 7) książkę skarg i wniosków osadzonych;
- 8) książkę meldunków obsługi izby zatrzymań;
- 9) wyciąg ze spisu abonentów centrali telefonicznej lub książkę telefoniczną;
- 10) wojskowe przepisy dyscyplinarne;
- 11) dokument określający porządek dnia;
- 12) godło;
- 13) biurko;
- 14) krzesło biurowe;
- 15) szafę metalową lub skrzynię metalową na akta, odpowiednio zabezpieczoną;
- 16) szafę na ubrania;
- 17) kosz na śmieci;
- 18) oświetlenie zastępcze;
- 19) zasłonę na okno;
- 20) firanę;
- 21) zegar;
- 22) termometr wewnętrzny;
- 23) apteczkę z opisem stosowania leków i środków opatrunkowych;
- 24) instrukcję o udzielaniu pierwszej pomocy przedmedycznej;
- 25) środki łączności umożliwiające połączenie z oficerem dyżurnym jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej lub jednostki wojskowej albo z oficerem dyżurnym okrętu wojennego.

2. Pomieszczenie lekarskie powinno być wyposażone w umywalkę z dopływem ciepłej i zimnej wody oraz w następujący sprzęt:

- 1) biurko metalowe;
- 2) krzesła;
- 3) stolik pod telefon;
- 4) kozetkę lekarską;
- 5) szafkę na leki i podstawowy sprzęt medyczny do badania i udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej;
- 6) szafę na ubrania;
- 7) kosz na śmieci;
- 8) oświetlenie zastępcze.

3. Pomieszczenie do przygotowywania posiłków oraz do zmywania naczyń powinno być wyposażone w:

- 1) zlewozmywak dwukomorowy z dopływem ciepłej i zimnej wody;
- 2) szafki kuchenne stojące i wiszące oraz półki;
- 3) lodówkę;
- 4) kuchenkę elektryczną;
- 5) stół;
- 6) taboret;
- 7) kosz na śmieci;
- 8) oświetlenie zastępcze.

4. Magazyn do przechowywania przedmiotów przyjętych do depozytu, a także ubrań roboczych, pościeli, bielizny czystej i brudnej oraz środków higieny i środków czystości powinien być wyposażony w:

- 1) regał magazynowy metalowy;
- 2) szafę metalową lub skrzynię metalową na akta, odpowiednio zabezpieczoną;
- 3) stół;
- 4) taboret koszarowy na metalowej podstawie;
- 5) krzesła;
- 6) szafy;
- 7) wieszak na ubrania;
- 8) kosz na śmieci;
- 9) oświetlenie zastępcze;
- 10) środki higieny osobistej i środki czystości;
- 11) ubrania robocze;
- 12) pościel;
- 13) bieliznę osobistą;
- 14) pojemniki na pościel czystą i brudną;
- 15) pojemniki na bieliznę osobistą czystą i brudną.

WZÓR

KSIĄŻKA EWIDENCJI OSÓB I DEPOZYTU OSADZONYCH W IZBIE
ZATRZYMAŃ

strona lewa

Lp.	Stopień wojskowy, imię i nazwisko, imię ojca, data i miejsce urodzenia, miejsce pełnienia czynnej służby wojskowej, rodzaj seria i numer dokumentu tożsamości albo rysopis osadzonego	Stopień wojskowy, imię i nazwisko oraz funkcja doprowadzającego osadzonego	Data i godzina oraz podstawa prawna do przyjęcia do izby zatrzymań	Opis pomocy lekarskiej udzie ludzi osadzonemu i data jej udzielanej	Podstawa prawna, data i godzina zwolnienia z izby zatrzymań lub przekazania do dyspozycji innego organu	Stanowisko służbowe, stopień wojskowy imię i nazwisko żołnierza przyjmującego do izby zatrzymań	Stanowisko służbowe, stopień wojskowy imię i nazwisko żołnierza zwalnającego go
1	2	3	4	5	6	7	8

strona prawa

Data godzina przyjęcia od osadzonego przedmiotów do depozytu	Rodzaj i szczegółowy opis przedmiotów przyjętych do depozytu	Stanowisko służbowe, stopień wojskowy imię i nazwisko żołnierza przyjmującego przedmioty do depozytu	Stanowisko służbowe, stopień wojskowy imię i nazwisko osoby przybranej do przyjęcia przedmiotów	Wykaz zwróconych przedmiotów data godzina oraz czytelny podpis osadzonego zwalnianego z izby zatrzymań	Stanowisko służbowe, stopień wojskowy imię i nazwisko żołnierza zwracającego osadzonemu przedmioty z depozytu	UWAGI
9	10	11	12	13	14	15

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia opracowany został na podstawie art. 26a ust. 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 568, z późn. zm.), określając warunki tworzenia i likwidacji izb zatrzymań, warunki jakim powinny one odpowiadać, a także skład, uprawnienia i obowiązki obsługi izby zatrzymań, organy uprawnione do ich kontroli i zasady obiegu i archiwizowania dokumentacji dotyczącej osób tam umieszczonych.

W dniu 5 czerwca 2013 r. weszła w życie ustawa o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), która to w art. 68 pkt 3 zmieniła delegację do wydania przedmiotowego rozporządzenia. Biorąc pod uwagę, iż zgodnie z § 32 ust. 2 Zasad techniki prawodawczej zmiana treści przepisu upoważniającego powoduje utratę mocy obowiązującej aktu prawnego, zaistniała potrzeba wydania nowego rozporządzenia.

Przedstawiony projekt stanowi generalnie odzwierciedlenie poprzednio obowiązującego rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 11 marca 2010 r. w sprawie izb zatrzymań (Dz. U. Nr 63, poz. 394, z późn. zm.).

Różnica polega na określeniu nowego brzmienia § 4 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz wykreśleniu § 34 który stanowił: *„Jeżeli osadzony stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia własnego lub innej osoby, niszczy mienie lub uszkadza przedmioty, obsługa izby zatrzymań może wezwać żołnierzy Żandarmerii Wojskowej lub wojskowych organów porządkowych w celu przywrócenia porządku i dyscypliny wojskowej albo samodzielnie stosować wobec osadzonego środki przymusu bezpośredniego na zasadach określonych w art. 23 i 42 ustawy o Żandarmerii Wojskowej oraz użyć broni palnej na zasadach określonych w art. 23 i 43 ustawy o Żandarmerii Wojskowej.”*

Projektowane brzmienie § 4 ust. 1 pkt 2 i 3 jest konsekwencją wejścia w życie z dniem 1 stycznia 2014 r. ustawy z dnia 21 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o urzędzie Ministra Obrony Narodowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 852), która wprowadza zmiany w systemie kierowania i dowodzenia Siłami Zbrojnymi Rzeczypospolitej Polskiej. Przedmiotowa ustawa stanowi m. in. o utworzeniu Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych w miejsce dotychczasowych dowództwa rodzajów Sił Zbrojnych oraz zakłada przekształcenie Dowództwa Operacyjnego Sił Zbrojnych w Dowództwo Operacyjne Rodzajów Sił Zbrojnych.

Wykreślenie § 34 związane jest z wejściem w życie ustawy o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 maja 2012 r. K 10/11.

Wykreślenie powyższego przepisu nie spowoduje zakłóceń w utrzymaniu porządku w izbach zatrzymań ponieważ w przypadku konieczności użycia środków przymusu

bezpośredniego wprost będzie stosowana ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 628).

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.) projektowane rozporządzenie nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach internetowych Ministerstwa Obrony Narodowej i Rządowego Centrum Legislacji.

*Za zgodność pod względem
prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym*